

քարք ու այլամերժ արհեստգիտութիւն մը՝ հրեայ ա-
մէնաշխարհիկ ժողովուրդին գրեթէ համանմանութեամբ,
հմուտ գործնականի ընթացիկ եղանակներուն, այլ իբրեւ
միշտ անհմուտ տեսականին լայն ու երկնող սկիզբներուն
և կանոններուն, որ Արեւմուտքի Յարեթեանց առանձ-
նաշնորհիկ ձիրքն ըլլալ կը թուին:

Միջակորեար այս դասակարգը, որ ձեռնամուխ ե-
ղած է ժամանակակից եկեղեցական և կրթական գործու-
նէութեանց ալ՝ մերթ ընդ մերթ հանդիսաւոր պարա-
գաներու, մանաւանդ պատրիարքական ընտրութեանց և
աստուածաբանական ժողովներու դարձադարձ առիթնե-
րով, երկիւղած ու պաշտպան էր նահապետական տնա-
րարութեանց, և կը բաղկանար մի ծ մասով բնակացեալ հին
Կ. Պոլսեցիներէ, Կիլիկեցիներէ (գլխաւորապէս ոսկերիչ),
Ակընցիներէ (գլխաւորապէս հացագործ և սեղանաւոր),
Սեբաստացիներէ (գլխաւորապէս դերձակ, պանդոկապետ,
դպիր ևւն) և բանիբուն այն Կեսարացիներէն (գլխաւո-
րապէս առեւտուրի մարդիկ և կառուցապետ բանուորք),
որ 18րդ դարուն շատ նշանաւոր եղած էին⁽¹⁾ ի մայրա-
քաղաքն թուրքիայի:

Հաւանական է նաեւ՝ որ ասոնք իրենց գործած ար-
հեստներն իրենց հետ բերած ըլլան այն բնավայրերէն,
ուրկէ կը գաղթէին, մանաւանդ Կիլիկեցիք ու Կեսարա-
ցիք. Կիլիկիա ի հնուց ոսկերչաց կայան ըլլալով, և Կե-
սարիա պատմական շատ հին ատեններէ հռչակուած իբրեւ
կենդրոնավայր Փոքր Ասիայի ցամաքային մեծ վաճառա-
կանութեանո:

Ասոնցմէ պատրեկաբար զատ և բաւական վեր դիրք
մը գրաւած են Կ. Պոլիսի մեծատուններուն մէջ՝ հինա-
ւուրց մեծ ճարտարապետները, սեղանաւոր և պաշտօն-

(1) Տե՛ս Նուրտինեան վարդապետի տաղը ձեռագիր՝ Անտօնեանց
միսրանուծեան վանքն, Օրթագիւղ Կ. Պոլիսի: